Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2026)0189

Večletni načrt za Baltsko morje in nadaljnje ukrepanje

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 21. maja 2026 o večletnem načrtu za Baltsko morje in nadaljnjem ukrepanju (2024/2127(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju člena 3(3) Pogodbe o Evropski uniji (PEU), členov 4, 43(3) in 191 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) ter člena 37 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,

– ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1380/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o skupni ribiški politiki in o spremembi uredb Sveta (ES) št. 1954/2003 in (ES) št. 1224/2009 ter razveljavitvi uredb Sveta (ES) št. 2371/2002 in (ES) št. 639/2004 ter Sklepa Sveta 2004/585/ES[1] (skupna ribiška politika),

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2016/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. julija 2016 o vzpostavitvi večletnega načrta za staleže trske, sleda in papaline v Baltskem morju ter za ribištvo, ki izkorišča te staleže, o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 2187/2005 in o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1098/2007[2] (uredba o večletnem načrtu za Baltsko morje),

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2020/1781 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2020 o spremembi Uredbe (EU) 2016/1139 v zvezi z zmanjšanjem ribolovne zmogljivosti v Baltskem morju ter Uredbe (EU) št. 508/2014 v zvezi s trajnim prenehanjem ribolovnih dejavnosti flot, ki lovijo trsko iz vzhodnega Baltskega morja, trsko iz zahodnega Baltskega morja in sleda iz zahodnega Baltskega morja[3],

– ob upoštevanju Direktive 2008/56/ES Evropskega parlamenta in

---

1 UL L 354, 28.12.2013, str. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1380/oj.
2 UL L 191, 15.7.2016, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1139/oj.
3 UL L 400, 30.11.2020, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/1781/oj.

Sveta z dne 17. junija 2008 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju politike morskega okolja (okvirna direktiva o morski strategiji)[4],

– ob upoštevanju Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst[5],

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (EGS) št. 2115/77 z dne 27. septembra 1977 o prepovedi neposrednega ribolova in iztovarjanja sledi za industrijske namene, razen za prehrano ljudi[6],

– ob upoštevanju Direktive 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic[7],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 27. aprila 2021 o ostankih kemikalij v Baltskem morju na podlagi peticij št. 1328/2019 in št. 0406/2020[8];

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 18. januarja 2024 z naslovom Akcijski načrt EU: varstvo in obnova morskih ekosistemov za trajnostno in odporno ribištvo[9],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 4. decembra 2008 o pripravi evropskega načrta za upravljanje populacije kormoranov za zmanjšanje njihovega vedno večjega vpliva na staleže rib, ribištvo in ribogojstvo[10],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. novembra 2024 o ukrepih EU proti ruskim flotam v senci in zagotavljanju popolnega izvrševanja sankcij proti Rusiji (2024/2885(RSP))[11],

– ob upoštevanju strategije EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 iz sporočila Komisije z dne 20. maja 2020 z naslovom Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 – Vračanje narave v naša življenja (COM(2020)0380),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 5. junija 2025 o evropskem

---

4 UL L 164, 25.6.2008, str. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj.
5 UL L 206, 22.7.1992, str. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj.
6 UL L 247, 28.9.1977, str. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1977/2115/oj.
7 UL L 20, 26.1.2010, str. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj.
8 UL C 506, 15.12.2021, str. 9.
9 UL C, C/2024/5735, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5735/oj.
10 UL C 21 E, 28.1.2010, str. 11.
11 UL C, C/2025/809, 11.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/809/oj.

zelenem dogovoru (COM(2025)0281),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 21. februarja 2023 z naslovom Akcijski načrt EU: Varstvo in obnova ekosistemov za trajnostno in odporno ribištvo (COM(2023)0102),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 6. junija 2025 z naslovom Trajnostni ribolov v EU: trenutno stanje in usmeritve za leto 2026 (COM(2025)0296),

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 29. januarja 2025 z naslovom Kompas za konkurenčnost za EU (COM(2025)0030),

– ob upoštevanju Konvencije o varstvu morskega okolja območja Baltika iz leta 1992 (Helsinška konvencija), ki je začela veljati 17. januarja 2000, in Komisije za varstvo morskega okolja Baltika, znane tudi kot Helsinška komisija (HELCOM),

– ob upoštevanju akcijskega načrta za Baltsko morje in ugotovitev HELCOM o kemičnem strelivu, odvrženem v morje,

– ob upoštevanju sodbe Sodišča Evropske unije z dne 11. januarja 2024 v zadevi C-330/22, Friends of the Irish Environment CLG/Minister for Agriculture, Food and the Marine, Irska[12],

– ob upoštevanju analize ozadja z naslovom *The multiannual plan for the Baltic Sea – A change in management needed* (Večletni načrt za Baltsko morje – potrebna je sprememba upravljanja), za katero je zaprosil Odbor Parlamenta za ribištvo ter jo je avgusta 2025 objavil Generalni direktorat za kohezijo, kmetijstvo in socialno politiko[13],

– ob upoštevanju študije o oceni uredbe o večletnem načrtu za Baltsko morje – evropska ocena izvajanja, ki jo je septembra 2025 objavila služba Evropskega parlamenta za raziskave,

– ob upoštevanju poročila Evropske agencije za okolje z dne 29. septembra 2025 z naslovom *Europe's environment and climate: knowledge for resilience, prosperity and sustainability* (Okolje in podnebje v Evropi: znanje za odpornost, blaginjo in trajnostnost),

– ob upoštevanju poročila HELCOM z dne 31. oktobra 2023 o stanju Baltskega morja 2023 – tretja celostna ocena HELCOM za obdobje 2016–2021,

– ob upoštevanju zavez držav v okviru ciljev trajnostnega razvoja OZN,

---

12 ECLI:EU:C:2024:19.

13 Analiza ozadja, *The multiannual plan for the Baltic Sea – A change in management needed* (Večletni načrt za Baltsko morje – potrebna je sprememba upravljanja), Evropski parlament, Generalni direktorat za kohezijo, kmetijstvo in socialno politiko, Tematski sektor za regionalni razvoj, kmetijstvo in ribištvo, avgust 2025.

in sicer ciljev trajnostnega razvoja št. 3, 6 in 14,

– ob upoštevanju poročila Mednarodnega sveta za raziskovanje morja (v nadaljnjem besedilu: ICES) z dne 26. novembra 2024 o ekoregiji Baltskega morja– pregled ekosistemov, mnenje ICES 2024, oddelek 7.1,

– ob upoštevanju poročila ICES iz leta 2022 o delavnici o referenčnih točkah ICES (WKREF1)[14],

– ob upoštevanju poročila ICES iz leta 2022 o delavnici o referenčnih točkah ICES (WKREF2)[15],

– ob upoštevanju poročila ICES iz leta 2023 o delavnici o smernicah in delovnih metodah za zasnovo in oceno načrtov obnove staležev kategorije 1–2 (WKREBUILD2)[16],

– ob upoštevanju poročila Skupnega raziskovalnega središča Komisije iz novembra 2025 o znanstvenem, tehničnem in gospodarskem odboru za ribištvo (STECF) – Letno gospodarsko poročilo o ribiški floti EU za leto 2025 (STECF-25-03 in STECF-25-07),

– ob upoštevanju posebnega poročila Medvladnega panela za podnebne spremembe o oceanih in kriosferi v spreminjajočem se podnebju iz septembra 2019,

– ob upoštevanju poročila službe programa Copernicus za pomorstvo iz septembra 2025 z naslovom 9. izdaja poročila o stanju oceanov programa Copernicus,

– ob upoštevanju poročila Potsdamskega inštituta za raziskave vpliva na podnebje z dne 24. septembra 2025 o pregledu zdravja planeta za leto 2025: znanstvena ocena stanja planeta,

– ob upoštevanju poročila Programa OZN za okolje (UNEP) iz leta 2016 z naslovom *Options for Ecosystem-based Adaptation (EBA) in Coastal Environments: A Guide for environmental managers and planners* (Možnosti za ekosistemski pristop k prilagajanju v obalnih okoljih: vodnik za okoljske upravljavce in načrtovalce),

– ob upoštevanju resolucije št. 1612 (2008) parlamentarne skupščine Sveta Evrope o kemičnem orožju, odvrženem v Baltsko morje, in spremljajočega poročila z dne 28. aprila 2008,

– ob upoštevanju skupne izjave Generalnega direktorata Komisije za pomorske zadeve in ribištvo ter Mednarodnega sveta za raziskovanje morja z dne 18. septembra 2025 o prilagodljivi znanosti in usklajenem upravljanju medsektorskih ukrepov za okrevanje

---

14 Znanstvena poročila ICES, 4:2.
15 Znanstvena poročila ICES, 4:68.
16 Znanstvena poročila ICES, 5:112.

Baltskega morja,

– ob upoštevanju poročila Odbora za ribištvo z dne 28. aprila 2025 z naslovom *Working document on the implementation of Regulation* (EU) 2016/1139 (Delovni dokument o izvajanju Uredbe (EU) 2016/1139) (v nadaljnjem besedilu: večletni načrt za Baltsko morje),

– ob upoštevanju okvira za evropski načrt upravljanja populacije velikega kormorana, ki ga je aprila 2025 pripravila svetovalna komisija evropskega ribištva v celinskih vodah in akvakulture Organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo,

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za ribištvo (A10-0121/2026),

A. ker večletni načrt EU za ribolov v Baltskem morju (uredba o večletnem načrtu za Baltsko morje) ob vse večjih okoljskih pritiskih na ekosistem Baltskega morja pomaga pri ohranjanju ribolovnega napora v skladu z ravnmi največjega trajnostnega donosa; ker so v zadnjih nekaj letih kljub znatnemu zmanjšanju ribolovnega napora nekateri staleži rib upadli zaradi kombinacije pritiskov, pri kateri ne gre zgolj za ribolovne dejavnosti, vključno z evtrofikacijo, energijo morja, vplivi plenilcev, onesnaževanjem, degradacijo habitatov in podnebnimi spremembami ekosistemov, kar ima znatne socialno-ekonomske posledice za ribiški sektor;

B. ker so ekoregije Baltskega morja, Keltskega morja in širšega območja Severnega morja leta 2023 zmanjšale povprečni ribolovni pritisk pod ravni največjega trajnostnega donosa in je bila ribolovna umrljivost 54 %, 48 % oziroma 23 % pod cilji največjega trajnostnega donosa v primerjavi z ravnmi iz leta 2003, ki so presegale cilje; ker so flote EU v Baltskem morju leta 2022 preživele 267 000 dni, kar je 8 % manj kot leta 2021 in najnižja raven od leta 2013;

C. ker so staleži trske v Baltskem morju še vedno v izjemno slabem stanju brez napovedanega kratkoročnega izboljšanja, čeprav je ciljno usmerjeni ribolov od leta 2019 ukinjen; ker Mednarodni svet za raziskovanje morja (v nadaljnjem besedilu: ICES) ocenjuje, da se bodo staleži trske v Baltskem morju še naprej počasi razvijali, kar kaže na trend upadanja v primerjavi s prejšnjimi leti, tudi zaradi neugodnih okoljskih razmer; ker se trska še vedno lovi kot prilov;

D. ker uredba o večletnem načrtu za Baltsko morje ne zajema staležev lososa in postrvi; ker obstajajo pomembne medsebojne povezave med staleži lososa in postrvi ter staleži sleda, zlasti ob upoštevanju prehranskih ekosistemov; ker ICES od leta 2022 priporoča ustavitev vsega komercialnega in rekreacijskega ulova lososa v osrednjem morskem bazenu zaradi mešanega ribolova in dejstva, da se losos lovi iz več rečnih staležev, vključno z ogroženimi staleži;

E. ker mali priobalni ribolov predstavlja 92 % plovil, ki delujejo v Baltskem morju, in iztovori 7 % skupne teže, vendar tvori 22 % iztovorjene vrednosti, kar glede na nadpovprečno dodano vrednost tega segmenta flote prinaša znatne gospodarske in družbene koristi; ker je ribištvo močno odvisno od razpoložljivosti velike ribje biomase v skladu s skupno ribiško politiko in trajnostno upravljanih staležev rib, ki so ključni za ekonomsko vzdržnost sektorja;

F. ker ima baltska flota za mali priobalni ribolov dostop do manjših ribolovnih kvot v primerjavi z večjimi gospodarskimi subjekti, zaradi česar so segmenti malega ribolova in njihova ribiška podjetja marginalizirani;

G. ker države članice v skladu s členom 17 uredbe o skupni ribiški politiki pri dodeljevanju ribolovnih možnosti, ki jih imajo na voljo, uporabljajo pregledna in objektivna merila, tudi okoljska, socialna in ekonomska;

H. ker se je po ocenah Znanstvenega, tehničnega in gospodarskega odbora Komisije za ribištvo (v nadaljnjem besedilu: STECF) bruto dodana vrednost malih ribičev v regiji Baltskega morja po uvedbi uredbe o večletnem načrtu za Baltsko morje občutno zmanjšala, kar ogroža prehransko varnost in povečuje odvisnost EU od uvoza; ker izguba oskrbe z ribami s poreklom iz EU povečuje odvisnost od uvoza iz tretjih držav in zmanjšuje odpornost trga; ker se število aktivnih ribiških plovil v Baltskem morju nenehno zmanjšuje;

I. ker sta krepitev baltskih obalnih skupnosti in podpiranje lokalnega ribištva, zlasti malega ribolova, prav tako bistvena za zmanjšanje te odvisnosti ter zagotavljanje gospodarske in socialne trajnostnosti baltske obale;

J. ker se pri tekočem izvajanju uredbe o nadzoru ribištva[17] redno posodabljajo podatki o ulovu in bruto dodani vrednosti sektorja rekreacijskega ribolova, vključno z morskim rekreacijskim ribolovom; ker ima rekreacijski ribolov precejšnjo družbeno in gospodarsko vrednost tudi z nedenarnega vidika, ribiči pa lahko prispevajo k prizadevanjem za obnovo in k varstvu narave; ker lahko rekreacijski ribolov znatno vpliva na ribolovne vire in bi morale države članice zagotoviti, da se opravlja v skladu s cilji skupne ribiške politike; ker so rekreacijski ribiči tudi zakoniti uporabniki morskih bioloških virov;

K. ker je bila najnovejša ocena socialno-ekonomske vrednosti sektorja morskega rekreacijskega ribolova na ravni EU opravljena leta 2017, njena priporočila pa še niso bila izvedena, da bi v celoti izkoristili

---

[17] Uredba (EU) 2023/2842 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. novembra 2023 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1224/2009, uredb Sveta (ES) št. 1967/2006 in (ES) št. 1005/2008 ter uredb (EU) 2016/1139, (EU) 2017/2403 in (EU) 2019/473 Evropskega parlamenta in Sveta glede nadzora ribištva (UL L, 2023/2842, 20.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2842/oj).

potencial te dejavnosti z majhnim vplivom kot priznane komponente strategije EU za modro gospodarstvo; ker razpoložljivi podatki kažejo, da je približno 8–10 milijonov državljanov EU dejavnih v sektorju rekreacijskega ribolova; ker je to v regiji Baltskega morja pomembna socialno-ekonomska dejavnost, ki ustvarja gospodarski prispevek v višini približno 1,5 milijarde EUR in podpira ustvarjanje več kot 14 000 zaposlitev v ekvivalentu polnega delovnega časa;

L. ker je Baltsko morje osnova za preživetje in kulturno identiteto več tisoč družin; ker je ribištvo del večstoletne družbene, kulturne in gospodarske dediščine regije; ker bi bilo treba ribolov omejevati na način, ki ne bo onemogočal vodenja lokalnega obalnega podjetja in ki bo potrošnikom zagotavljal sveže ribe, da bi zagotovili prehransko varnost in preprečili morebitno izginotje poklicev, povezanih z ribištvom, zaradi česar bi prebivalci zapustili obalna območja;

M. ker na Baltsko morje vpliva več pritiskov, ki so posledica človekovega delovanja, vključno z globalnim segrevanjem, preostalim onesnaževanjem, kemičnim strelivom, evtrofikacijo, spreminjajočimi se okoljskimi razmerami in dolgoročno degradacijo, ter je še posebej ranljivo zaradi batimetrično plitvega morskega bazena z gensko edinstvenimi vrstami, prilagojenimi za življenje v brakični vodi z naravno nizko slanostjo in ravnmi kisika, ter omejene izmenjave vode s Severnim morjem in močne vertikalne stratifikacije; ker ti posebni pogoji zahtevajo pristope k upravljanju, ki so prilagojeni regionalnim posebnostim; ker se staleži rib v Baltskem morju še naprej zmanjšujejo tudi zaradi teh pritiskov, vključno z neravnovesji v navzočnosti plenilcev, ki so vplivali na prirast, medtem ko se je ribolovni napor v zadnjih nekaj letih znatno zmanjšal; ker Komisija priznava, da je treba obravnavati te dodatne okoljske izzive, da bi podprli okrevanje in dolgoročno trajnostnost;

N. ker številni prekrivajoči se pritiski, vključno z ribolovno dejavnostjo, kmetijstvom, gozdnim odtekanjem, evtrofikacijo, izčrpavanjem kisika, kemičnim onesnaževanjem in naraščajočimi populacijami morskih plenilcev, skupaj z odvajanjem odpadne vode pomenijo velik pritisk na ekosistem zaradi obogatitve s hranili in organskimi snovmi ter motenj v prehranjevalnem spletu; ker to vpliva na ribištvo v celotni ekoregiji Baltskega morja; ker je bil dosežen napredek pri zmanjšanju vnosa hranil in nevarnih snovi, vendar je še naprej opazen skupni vpliv na staleže rib, preživetje ličink in mladih rib, v zvezi s tem pa so v vseh povezanih sektorjih potrebna večja prizadevanja;

O. ker so vetrne elektrarne na morju med najhitreje rastočimi panogami na morju, njihova zmogljivost pa se bo po napovedih znatno povečala; ker vetrne elektrarne na morju prinašajo koristi, kot je zavetje za vrste rib, pa tudi tveganja za biotsko raznovrstnost, odvisno od stopnje razvoja, lokacije in zasnove;

P. ker se je veljavna zakonodaja EU sprva izkazala za uspešno pri

zmanjševanju ravni dušika v vodah EU in prispevanju k doseganju ciljev okvirne direktive o morski strategiji, ki vključujejo zmanjšanje evtrofikacije, ki jo zlasti povzroča človek, ter njenih škodljivih učinkov;

Q. ker vplivi segrevanja morske vode, ki so posledica svetovnih podnebnih sprememb in jih še poslabšujejo kopenske dejavnosti, še posebej hitro delujejo v Baltskem morju, saj se Baltsko morje segreva dvakrat hitreje od svetovnega povprečja oceanov, in ker se pričakuje, da bodo privedli do nadaljnjih razširjenih in večinoma neznanih posledic, vključno z izčrpavanjem kisika ter nadaljnjim motenjem prihodnjega reproduktivnega cikla ribjih populacij in njihove porazdelitve;

R. ker je pomembno, da Komisija in države članice v celoti izvajajo vso ustrezno zakonodajo EU v Baltskem morju in izboljšajo izvajanje akcijskega načrta HELCOM v okviru konvencije o regionalnih morjih, da bi obravnavale propadanje ekosistema v Baltskem morju;

S. ker so države članice pri določanju celotnih dovoljenih ulovov (TAC) za leto 2026 uravnotežile okoljsko trajnostnost s socialno-ekonomsko trajnostnostjo, pri čemer ohranjajo minimalno raven dejavnosti, obenem pa še naprej podpirajo obnovo staležev rib; ker nekateri staleži rib v Baltskem morju upadajo kljub velikemu zmanjšanju ribolovnega napora; ker morajo države članice v skladu z okvirno direktivo o morski strategiji doseči dobro okoljsko stanje z uravnoteženimi prehranjevalnimi spleti in zdravimi staleži ter obravnavati onesnaževala, evtrofikacijo, invazivne vrste, morske odpadke, onesnaževanje zaradi proizvodnje energije, vključno s podvodnim hrupom, in podnebne spremembe;;

T. ker Komisija za Baltsko morje po pridobitvi mnenja ICES predlaga kvote prilova, ki jih bodo določile države članice, čeprav ICES priporoča nični ulov;

U. ker veljavna pravila o vsakoletni prilagodljivosti, kot so določena v skupni ribiški politiki, vplivajo na trajnostno upravljanje kvot; ker se je Svet v nekaterih primerih odločil, da te možnosti ne bo uporabil zaradi kritičnih ravni staležev; ker so za Baltsko morje potrebne smernice, zlasti za staleže v kritičnem stanju;

V. ker sta napačno poročanje ali vsak primer neskladnosti stalni težavi ribištva v Baltskem morju in bi ju bilo treba ustrezno obravnavati z izvajanjem revidirane uredbe o nadzoru ribištva;

W. ker se še naprej spopadajo s praktičnimi izzivi za učinkovito izvajanje obveznosti iztovarjanja v Baltskem morju; ker morajo države članice delovati v skladu z določbami skupne ribiške politike in uredbe o nadzoru ribištva, vključno z določbami o elektronskem spremljanju na daljavo;

X. ker določanje ribolovnih kvot samo za eno leto ovira gospodarsko in

naložbeno načrtovanje ter načrtovanje zaposlovanja v ribiškem sektorju; ker bi večletni okvir odločanja, ki bi temeljil na najboljšem razpoložljivem znanstvenem mnenju, omogočil stabilnejše upravljanje;

Y. ker baltski pristaniški rjavi pliskavki grozi izumrtje in ker v glavni podmorski kotlini Baltskega morja ostaja le še nekaj sto teh sesalcev[18]; ker tej vrsti še vedno grozi, da bo končala kot prilov, ogrožajo pa jo tudi okoljska onesnaževala, izčrpavanja njenega plena in motnje zaradi podvodnega hrupa;

Z. ker imajo krmne ribe ključno vlogo za morske prehranjevalne splete in ekosisteme Baltskega morja;

AA. ker je bil ribolov za proizvodnjo ribje moke in ribjega olja v regiji Baltskega morja dovoljen leta 1995, ko so bile izjeme prvotno dovoljene le pod pogojem, da tak ribolov ni povzročal tveganja nepopravljive ekološke škode, kot je določeno v Pogodbi med državami članicami Evropske unije in Kraljevino Norveško, Republiko Avstrijo, Republiko Finsko in Kraljevino Švedsko o pristopu Kraljevine Norveške, Republike Avstrije, Republike Finske in Kraljevine Švedske k Evropski uniji[19];

AB. ker so številne države članice ob Baltskem morju uvedle individualne sisteme prenosljivih kvot, ki so na voljo v okviru skupne ribiške politike; ker je to koristilo velikim gospodarskim subjektom; ker je vpliv na strukturo staleža odvisen predvsem od uporabljenega orodja in ribolovnih tehnik;

AC. ker je bila učinkovitost uredbe o večletnem načrtu za Baltsko morje pri doseganju njenih splošnih ekoloških in socialno-ekonomskih ciljev zelo omejena; ker so neuspeh pri obnavljanju staležev rib nad referenčnimi ravnmi, slabo vključevanje vidikov ekosistemov in nezadostna uporaba previdnostnega pristopa pri določanju kvot ogrozili napredek; ker je pomanjkanje celostnih pristopov politike dodatno zapletlo prizadevanja za preprečevanje nadaljnje degradacije in podporo odpornejšemu Baltskemu morju; ker je dodana vrednost s stališča regionalnega sodelovanja nizka, države članice so podale razmeroma malo skupnih priporočil, določbe o regionalizaciji ribiških pravil EU pa se ne uporabljajo za to, da bi ukrepe upravljanja prilagodili posebnostim Baltskega morja; ker sodelovanje z vsemi ustreznimi deležniki ni bilo zadostno;

AD. ker so nekatere ocene posameznih vrst in znanstvena mnenja glede na posebne in dinamično spreminjajoče se okoljske razmere v Baltskem morju privedli do strukturne precenitve sposobnosti razmnoževanja staleža in skupne velikosti staleža, kar močno vpliva na vire ter zmogljivost upravljanja in delovanja ribiškega sektorja v

---

18 https://helcom.fi/wp-content/uploads/2025/06/Red-List-II-species-2025.pdf

19 UL C 241, 29.8.1994, str. 9.

Baltskem morju, kar kaže na potrebo po bolj specifičnih pristopih za morske bazene;

AE. ker Komisija doslej še ni zahtevala, da bi ICES v svojih mnenjih o Baltskem morju upošteval okoljske dejavnike, vključno s pomanjkanjem kisika ali razpoložljivostjo hrane, ki lahko vplivajo na stanje staležev, niti niso bili v zadostni meri izpostavljeni vidiki tveganja; ker bi bilo treba zahteve nenehno izboljševati, vključno s tem, kako ICES sporoča negotovosti v zvezi s podatki, da bi se bolje održala kakovost ocen;

AF. ker genska struktura populacij in podpopulacij staležev, ki se izkoriščajo v komercialne namene, ni v celoti znana in bi jo moral ICES dodatno raziskati, na primer s pozivi državam članicam Baltskega morja k predložitvi podatkov, da bi izboljšal bazo znanja o ustreznih strukturah populacije v regiji;

AG. ker je ICES septembra 2025 skupaj z Generalnim direktoratom Komisije za pomorske zadeve in ribištvo izjavil, da za Baltsko morje tradicionalno enotno upravljanje posameznih vrst ne zadostuje več, da bi obravnavali ugotovljene kompleksnosti;

AH. ker HELCOM pripravlja karte okoljskega tveganja, ki zajemajo območja, še posebej dovzetna za evtrofikacijo, anoksijo in strupene pridnene usedline, iz njih pa je razvidno, kje naj se prednostno določijo zavarovana območja in kdaj naj se prepove ribolov;

AI. ker bi bilo treba izboljšati pripravo znanstvenega mnenja za Baltsko morje, da se velikost in produktivnost staleža ne bi precenjevali, da ne bi neupravičeno omejevali ulova in da se prepreči poslovna negotovost;

AJ. ker so v skladu s členom 43(3) PDEU sklepi o določitvi celotnega dovoljenega ulova (TAC) in drugih ribolovnih možnosti v izključni pristojnosti Sveta in torej držav članic; ker je treba v teh sklepih v celoti upoštevati najnovejše znanstvene podatke in raznolike okoljske pogoje v regiji Baltskega morja;

AK. ker nekatere tretje države, med drugim Kanada, Nova Zelandija in Avstralija, uporabljajo drugačne znanstveno utemeljene sisteme upravljanja s spremenljivimi stopnjami previdnosti kot EU;

AL. ker so učinkovito upravljana in dobro povezana morska zavarovana območja koristna za blažitev podnebnih sprememb, pa tudi za doseganje širših ciljev, kot so biotska raznovrstnost, odpornost in zdravje ekosistemov; ker lahko obnova vegetacijskih obalnih ekosistemov, kot so poloji in rastišča morskih trav (obalni modroogljični ekosistemi), zaradi povečanja sekvestracije ogljika prispeva k blažitvi podnebnih sprememb;

AM. ker se člen 5 večletnega načrta za Baltsko morje v zvezi z odločitvami glede skupnega dovoljenega ulova, tehničnih pravil in

popravnih ukrepov ni v zadostni meri izvajal; ker so bili sprejeti ukrepi, da bi se zadevni stalež hitro vrnil na ravni, višje od tiste, ki omogoča največji trajnostni donos, vendar ta cilj ni bil dosežen;

AN. ker naj bi bila uredba o večletnem načrtu za Baltsko morje sicer prožen okvir, ki se regionalno prilagaja, vendar se te spremembe niso posebej izkazale, deloma tudi zaradi slabega izvajanja zadevne zakonodaje;

AO. ker več uredb EU, navedenih v uredbi o večletnem načrtu za Baltsko morje, določa, kako se izogniti tveganju ter oceniti zdrave staleže in ekosistemske komponente;

AP. ker zimski ribolov pelagičnih vrst v Baltskem morju v obdobju intenzivne rasti in kopičenja energijskih rezerv pred drstenjem slabi reproduktivno sposobnost staležev, saj samice brez ustrezne prehrane proizvedejo manj jajc in jajca, ki so slabše razvita, kar zmanjšuje reproduktivno uspešnost in ovira obnovo populacije;

AQ. ker je Parlament v samoiniciativnem poročilu iz leta 2023 pozval k pragmatičnemu in uravnoteženemu pristopu k morskim zavarovanim območjem, pri čemer je priznal njihovo raznolikost v smislu velikosti, vrst in ciljev ohranjanja, poudaril, da se je treba izogibati enakemu pristopu za vse ter da je treba pri teh politikah skrbno upoštevati socialno-ekonomski vpliv na obalne skupnosti in jih zasnovati na najboljših razpoložljivih znanstvenih dokazih za vsak primer posebej in zagotoviti dejavno sodelovanje ribičev pri določanju in upravljanju morskih zavarovanih območij;

AR. ker se v sistemu odločanja EU o celotnem dovoljenem ulovu trenutno razlikuje med upravljanjem ciljnih vrst in potrebami po zaščiti drugih vrst, obenem pa naj bi se uporabljal previdnostni pristop, da bi dosegli in ohranili zdravo stanje ekosistemov;

AS. ker morajo biti v funkcionalnem ekosistemu, kot je opredeljen v okvirni direktivi o morski strategiji, vsi elementi morskih prehranjevalnih spletov, kolikor so znani, prisotni v normalnih količinah in biti normalno raznoliki ter se pojavljati na ravneh, ki lahko zagotavljajo dolgoročno številčnost vrst in ohranitev njihove polne sposobnosti razmnoževanja, kot je določeno v Prilogi I k okvirni direktivi o morski strategiji;

AT. ker je v programu Združenih narodov za okolje ekosistemsko upravljanje opredeljeno kot upravljanje človekovih dejavnosti in njihovih vplivov na ekosisteme in naravne vire, ki temelji na upoštevanju celotnega ekosistema;

AU. ker v forumu za ribištvo v Baltskem morju (BALTFISH) potekajo pripravljalne razprave o odločitvah o celotnem dovoljenem ulovu; ker regionalizacija omogoča prožno upravljanje morskih bazenov EU; ker lahko forum BALTFISH poda t. i. skupna priporočila o posebnih ukrepih, ki bi jih bilo treba racionalizirati;

AV. ker je dolgoročno preživetje ribiškega sektorja v Baltskem morju odvisno od povezovanja okoljskih, gospodarskih in socialnih ciljev, da bi se z ukrepi upravljanja zaščitila delovna mesta, regionalna kohezija in preskrba s hrano na obalnih območjih; ker je regionalno in lokalno znanje, vključno z znanjem ribičev in obalnih skupnosti, bistven element učinkovitega upravljanja;

AW. ker je v različnih političnih in znanstvenih poročilih poudarjeno, da je treba izboljšati in uskladiti odločanje ter uporabljati popolnoma celostni pristop; ker je bil to cilj ministrske izjave[20] s konferenc Naš Baltik; ker te konference in izjava niso prinesle veliko konkretnih rezultatov, zlasti ne v smislu napredka pri izvajanju okoljske zakonodaje;

AX. ker naj bi evropski pakt za oceane, v katerem je napovedan prihodnji zakonodajni predlog o aktu o oceanih, zagotovil celovit okvir, da se pojasnijo medsebojne povezave in prednostne naloge obstoječih politik na področju oceanov;

AY. ker Komisija in države članice niso storile dovolj za zaščito ekosistemov v Baltskem morju pred dodatnimi grožnjami, kot so onesnaževanje, evtrofikacija in podnebne spremembe, ter za njihovo obnovo; ker so ti pritiski čezmejni in kumulativni, kar pomeni, da je treba usklajeno ukrepati na mednarodni ravni in ravni EU; ker lahko prehod na nizkoogljične gospodarske dejavnosti z majhnim vplivom prispeva k blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanju podnebnim spremembam;

AZ. ker so naravni plenilci del baltskega ekosistema; ker se v Baltskem morju povečuje populacija nekaterih zaščitenih vrst, kot so sivi tjulnji (*Halichoerus grypus*) in veliki kormorani (*Phalacrocorax carbosinensis*); ker lahko tjulnji in kormorani pomembno vplivajo na preživetje nedoraslih trsk, zlasti v zahodnem Baltskem morju, pa tudi na akvakulturo in ribolovno orodje; ker imajo na podlagi znanstvenih dokazov večinoma lokaliziran vpliv na populacije rib glede na vrsto in stalež; ker je treba za obnovo staležev rib v Baltskem morju upoštevati vse dejavnike, ki vplivajo na populacije rib; ker bi moral ekosistemski pristop k upravljanju ribištva vključevati tudi okoljske dejavnike; ker je treba to medsebojno vplivanje obravnavati s ciljnimi in učinkovitimi ukrepi upravljanja, ki bodo temeljili na najboljših razpoložljivih znanstvenih podatkih in dialogu z vsemi deležniki; ker je Parlament ob sprejetju evropskega načrta za upravljanje kormoranov, katerega cilj je ublažiti njihov vse večji vpliv na staleže rib, ribištvo in akvakulturo, predstavil vrsto možnih ukrepov za reševanje izzivov, ki jih predstavljajo populacije kormoranov;

BA. ker Komisija ocenjuje ureditev Evropske unije v zvezi s tjulnji; ker je

---

20 https://commission.europa.eu/document/download/486161f4-241f-4388-b10e-22f4711acd16_en?filename=ministerial_declaration_our_baltic_conference.pdf

bilo med javnim posvetovanjem Komisije izraženo odločno nasprotovanje dajanju izdelkov iz tjulnjev na trg, pa tudi pomisleki glede lova na tjulnje[21];

BB. ker se od konca druge svetovne vojne iz več deset tisoč ton konvencionalnega in kemičnega orožja, ki vsebuje nevarne snovi, vključno s kemičnimi bojni strupi, kot so iperit (gorčični plin), solzivec in paralizno-konvulzivna sredstva, zaradi progresivne korozije v morsko okolje postopoma sproščajo nevarne kemikalije, kar povzroča njegovo kontaminacijo, škodo ekosistemom in izgubo biotske raznovrstnosti ter ogroža človekovo zdravje in gospodarske dejavnosti, ki so odvisne od morja, vključno z ribištvom, prevozom, pridobivanjem surovin in razvojem morske energije;

BC. ker bi lahko vsako uhajanje iz objektov za skladiščenje kemikalij povzročilo hitro kontaminacijo velikega dela Baltskega morja, kar bi preseglo zmogljivosti posameznih držav in zahtevalo usklajen odziv EU;

BD. ker je treba za sanacijo dna v Baltskem morju, vključno z odstranitvijo kemičnega orožja, strupenega tovora in radioaktivnih snovi, pripraviti dolgoročen in finančno zanesljiv načrt na ravni EU;

BE. ker je trajnostno upravljanje staležev rib v Baltskem morju zapleteno tudi zaradi vrzeli v podatkih, ki so posledica tega, da Rusija ne sporoča podatkov, kar povečuje znanstveno negotovost in ogroža učinkovito regionalno upravljanje ribištva;

BF. ker Rusija enostransko odloča o kvotah, pri čemer ne upošteva znanstvenega mnenja in dosledno določa kvote, ki presegajo največji trajnostni donos, kar lahko ogrozi obnovo staležev rib v Baltskem morju;

BG. ker se je dejavnost t. i. ruske flote v senci od ruske vojaške agresije proti Ukrajini povečala; ker to floto sestavljajo zastarela plovila, ki ne izpolnjujejo varnostnih standardov in se uporabljajo za prevoz surove nafte in naftnih derivatov po Baltskem morju z minimalnim upoštevanjem varnostnih, okoljskih in regulativnih standardov, poleg tega ta flota zaradi starosti in slabega stanja plovil predstavlja resno tveganje za morsko okolje in regionalno ribištvo, povzroča pa tudi težave za ribištvo, saj je treba obnoviti staleže rib v Baltskem morju, in za splošno varnost Baltskega morja, saj bi imelo razlitje nafte katastrofalne posledice za vse države v regiji;

Nujni ukrepi

1. poziva Komisijo in Svet, naj zagotovita učinkovito uporabo vseh obstoječih pravnih orodij in orodij za upravljanje, vključno s ciljno

---

21 https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14031-Trade-in-seal-products-fitness-check-of-EU-rules/public-consultation_sl

usmerjenimi ukrepi, pri čemer naj uporabita znanstveno utemeljen pristop in se učinkovito posvetujeta z deležniki, da bi preprečila nadaljnje zmanjšanje staležev rib v Baltskem morju;

2. poziva Komisijo, naj skupaj z državami članicami oceni, kako se je spremenila porazdelitev kvot med segmenti flote v Baltskem morju, in ugotovi, ali obstaja vzročna povezava med pritiskom na vire in nacionalno politiko razdeljevanja ribolovnih možnosti;

3. poziva Komisijo in države članice, naj pri izvajanju uredbe o večletnem načrtu za Baltsko morje preidejo v fazo okrevanja in obnove staležev rib, pri čemer naj ukrepajo in delujejo na podlagi najboljšega razpoložljivega znanstvenega mnenja ter sprejmejo druge morebitne medsebojno povezane ukrepe na podlagi druge zakonodaje EU ali nacionalne zakonodaje, da bi obravnavale vse stresorje za staleže rib; poziva Komisijo in države članice, naj pri izvajanju omenjene faze okrevanja in obnove preučijo možnosti popravnih ukrepov na podlagi najboljših razpoložljivih znanstvenih podatkov, na primer prekinitev ciljnega ribolova nekaterih staležev v Baltskem morju, kot je določeno v večletnem načrtu, pri čemer naj ne sprejmejo ukrepov, ki bi lahko ogrozili socialno-ekonomsko stabilnost obalnih skupnosti, da bodo ribolovne dejavnosti za prehrano ljudi še naprej vzdržne;

4. poziva k mobilizaciji socialne in finančne podpore, vključno s podporo prizadetim skupnostim, lokalnimi naložbami, začasnimi nadomestili in premostitveno pomočjo za ribiče v skladu s pravili EU, da bi preprečili nepotrebne stiske in ohranili kulturno dediščino; ugotavlja, da se z začasnimi ukrepi rešujejo neposredne ekološke težave, medtem ko so orodja za trajno prenehanje ribolova namenjena dolgoročnemu prilagajanju ribolovnih zmogljivosti ribolovnim možnostim; zato poziva, naj se v podpornih shemah jasno ločuje med začasnim in trajnim prenehanjem ribolova; priznava, da mala in srednja baltska ribiška podjetja niso prejela ustreznega gospodarskega nadomestila za izgube, nastale od zaprtja ciljno usmerjenega ribolova trske leta 2019; poziva Komisijo, naj ustanovi namenski sklad za obnovo in prehod ribištva v Baltskem morju, ki bo podpiral prestrukturiranje flote, posodobitev tehnologije, nadomestilo za izgube zaradi prepovedi ribolova za posamezne vrste ter ohranjanje obalnih ribiških skupnosti in njihove kulturne dediščine;

5. poudarja, da je treba pri vseh ukrepih za obnovo staležev upoštevati edinstvene hidrološke in kemične pogoje v Baltskem morju, ki je polzaprto brakično morje, za katerega so značilni omejena izmenjava vode, anoksična območja in trajna onesnaženost sedimentov, ki so tipični za ta bazen in niso primerljivi s tistimi v drugih morskih bazenih EU;

6. poziva Svet, naj sprejme celotni dovoljeni ulov, ki bo povsem skladen s previdnostnim pristopom, pri čemer naj upošteva ranljivost

ekosistema v Baltskem morju, socialno-ekonomske dejavnike in počasno obnavljanje staležev ter znanstveno negotovost; poziva Komisijo, naj pri ocenjevanju sedanjega večletnega načrta skrbno upošteva socialno-ekonomske vidike; poudarja, da je potreben uravnotežen pristop med okoljskimi in socialno-ekonomskimi dejavniki, kot je določeno v členu 2 uredbe o skupni ribiški politiki;

7. poudarja, da bi z določitvijo večletnih kvot na podlagi razpoložljivih znanstvenih podatkov morskim ekosistemom v Baltskem morju dali čas za okrevanje, podjetja pa bi pridobila stabilnost, ki jo potrebujejo za načrtovanje naložb, ohranjanje delovnih mest in vzdrževanje pristaniške infrastrukture ter za podporo generacijski pomladitvi v ribiškem sektorju; poudarja, da dolgotrajna regulativna nestabilnost vodi v dezinvestiranje, izgubo proizvodnih zmogljivosti in izginotje družinskih ribiških podjetij, kar pomeni nepopravljivo socialno-ekonomsko izgubo za baltske obalne skupnosti; poudarja, da bi se bilo treba pri pripravi teh ukrepov upravljanja učinkovito, pravočasno in sistematično posvetovati z deležniki;

8. poziva države članice in Komisijo, naj ob upoštevanju pomanjkljivosti uredbe o večletnem načrtu za Baltsko morje v smislu doseganja njenih okoloških in socialno-ekonomskih ciljev razmislijo o uvedbi ukrepov v skladu s členoma 12 in 13 uredbe o skupni ribiški politiki, če so na podlagi najboljšega razpoložljivega znanstvenega mnenja ti ukrepi potrebni, ter naj ukrep pripravijo tako, da analizirajo stroške in koristi prepovedi zadevnega ribolova, tudi rekreacijskega ribolova, pri čemer naj upoštevajo izgubljene prihodke, možnosti preživljanja, prehransko varnost in prihodnje stroške neukrepanja;

9. poziva, naj se prepreči nepopravljiva ekološka škoda za populacije sleda in papaline v Baltskem morju, da bo obalni in mali ribolov teh vrst sposoben dolgoročno preživeti in da se zaščitijo morski prehranjevalni spleti; meni, da je treba na podlagi znanstvenega mnenja čim prej preučiti možnost, da bi ustavili ribolov teh staležev, dokler znanstveni dokazi ne bi potrdili njihove jasne in trajne obnove;

10. v zvezi s tem poudarja, da morajo deležniki ustrezno sodelovati pri popravnih ukrepih, poleg tega morajo ti ukrepi temeljiti na najboljših razpoložljivih znanstvenih podatkih, če naj bodo čim bolj učinkoviti pri doseganju ciljev; poleg tega poudarja, da se lahko na podlagi znanstvenih podatkov določijo območja za obnovo ribjih staležev in začasno prepove ribolov v Baltskem morju, pri čemer bi se osredotočili na območja zbiranja v zimskem času in pred drstenjem, da bi se vzdrževala stabilen prirast in zdrava starostna struktura, sprejmejo pa se lahko tudi pasivni in aktivni ukrepi za obnovo, tudi na drstitvenih območjih in območjih odraščanja, v skladu z določbami ustrezne okoljske zakonodaje EU; poudarja, da je pomembno, da se ob teh ukrepih pravočasno zagotovijo ustrezna nadomestila v skladu z zadevnimi določbami EU;

11. spominja na zaveze in cilje EU o pokritosti območij in učinkovitosti

morskih zavarovanih območij; spodbuja, naj se ustrezno izvajajo učinkoviti ukrepi upravljanja na sedanjih morskih zavarovanih območjih v Baltskem morju ter določi še več takih območij v skladu z zavezami EU; poudarja, da bi morala biti določitev teh območij utemeljena na znanstveni oceni, da so habitati ali drstišča v kritičnem stanju; želi spomniti, da je treba sprejeti učinkovite ukrepe upravljanja v povezavi s pilotnimi projekti za selektivno ribolovno orodje z majhnim vplivom po zgledu uspešnih pobud v Severnem morju in Skagerraku;

12. poudarja, da je pomembno ohraniti donosen mali ribolov z omejenim iztovarjanjem v regiji, kar bi omogočilo njegovo delovanje v fazah obnove; opozarja, da revidirana uredba o nadzoru ribištva vsebuje ustrezne določbe ter da jih je treba celovito in učinkovito izvajati; poudarja, da je ta ribolov nadvse pomemben za preživetje, odpornost tradicionalnih dobavnih verig in ohranjanje delovnih mest v obalnih ribiških skupnostih ter ima posebno družbeno in kulturno vrednost; želi spomniti, da lahko krepitev tega ribolova prinese večjo dodano vrednost za lokalna gospodarstva; poudarja pomen treh stebrov trajnostnega razvoja v skladu s členom 2 skupne ribiške politike;

13. poziva Komisijo in države članice, naj v prvi vrsti izboljšajo socialno-ekonomski položaj malih priobalnih ribičev; poudarja, da so ribolovne možnosti in ribolovne cone na obalnih območjih pomembne za male gospodarske subjekte; poudarja, da lahko države članice te izboljšave dosežejo z dodeljevanjem nacionalnih kvot v skladu s členom 17 skupne ribiške politike ter z naložbami v selektivno orodje z majhnim vplivom; poleg tega poziva Komisijo in države članice, naj ocenijo in po potrebi uvedejo različna pravila o dostopu za ribolov v Baltskem morju glede na dolžino plovila in vrsto orodja, zlasti da bi omejili konkurenčni pritisk velikih industrijskih plovil na mala in srednja družinska podjetja ter obalne skupnosti;

14. poziva države članice in Komisijo, naj še poostrijo izvajanje obveznosti iztovarjanja, da bi se spopadli z nezakonitimi zavržki v Baltskem morju, ob upoštevanju, da so potrebni izvedljivih ukrepi, pa tudi da bi podprli selektivnost in zmanjšali neželeni ulov, ter naj izvajajo ustrezne določbe o tem v skladu s skupno ribiško politiko in uredbo o nadzoru ribištva;

15. poudarja, da ima evropski pakt za oceane vlogo pri spodbujanju celostnega pristopa ter obnovljivega in trajnostnega modrega gospodarstva v Baltskem morju s ciljno usmerjenimi ukrepi za obnovo staležev rib in zmanjšanje pritiskov na okolje; ugotavlja, da je treba za uresničevanje ciljev pakta za oceane in kompasa za konkurenčnost ustrezno finančno podpreti razvoj odpornega pomorskega gospodarstva, ki bo vzdržno na dolgi rok, ter spodbujati inovacije, modernizacijo, razogljičenje in digitalizacijo;

16. poziva Komisijo in države članice, naj zmanjšajo upravno breme in poskrbijo za večjo usklajenost med politikami, da bi okrepili

odpornost, konkurenčnost in dolgoročno trajnostnost regije Baltskega morja glede na ekološke in tržne izzive;

17. poziva Komisijo, naj kot varuhinja pogodb v primerih, ko Svet in države članice kršijo pravila EU, kot so pravila večletnega načrta za Baltsko morje, ukrepa v skladu s pogodbama;

18. poziva države članice, naj zagotovijo celovito in učinkovito izvajanje uredbe EU o nadzoru ribištva, tudi določb, ki obravnavajo prijavo napačnih podatkov o ulovu ter krepijo prijavo točnih in zanesljivih podatkov o ulovu v regiji;

Izboljšanje priprave znanstvenega mnenja

19. poudarja, kako pomembno je, da upravljanje ribištva temelji na najboljšem razpoložljivem znanstvenem mnenju, in da ima Mednarodni svet za raziskovanje morja (ICES) ključno vlogo pri zagotavljanju znanstvene skladnosti, pa tudi, kako pomembno je znanje ribičev; izpostavlja, da je pomembno, da je ICES neodvisen; poziva države članice in Komisijo, naj zagotovijo, da bo imel ICES na voljo posodobljene znanstvene podatke o ribolovu, ki jih potrebuje, da lahko še bolje pripravi svoja mnenja in pravočasno izda visokokakovostne znanstvene ocene; poziva Komisijo, naj objavi vse svoje zahteve za znanstveno mnenje ICES, da bi omogočila tudi odprt dialog;

20. poziva Komisijo, naj od ICES nemudoma zahteva, da v svojih razpravah o memorandumu o soglasju pripravi tudi mnenja za več vrst, ki bodo temeljila na ekosistemih, ter mnenja o obnovi staležev, v katerih se bodo priznavale okoljska spremenljivost in interakcije na ravni prehranjevalnega spleta, da preuči uporabo ekosistemskih referenčnih točk in podatkov o ribolovni umrljivosti glede na ekosistem, prilagojenih Baltiku in interakcijam posebnih vrst, ter da vključi tudi dopolnilne kazalnike, ki temeljijo na drugih zadevnih pravilih EU, kot je okvirna direktiva o morski strategiji, na primer kazalnike za velike ribe ter kazalnike porazdelitve starosti in velikosti; poudarja, da bi moralo biti vsako tako mnenje še naprej pregledno in predvidljivo za sektor ter da bi se bilo treba v njih izogniti precenjevanju, ki bi posledično privedlo do neupravičenih omejitev ulova in poslovne negotovosti;

21. poziva Komisijo, naj v primeru Baltskega morja zaprosi ICES za mnenje o previdnostnih rezervah, povezanih z negotovostjo znanstvenega mnenja, pa tudi z negotovostjo glede prirasta in biomasne krivulje, ter za mnenje o učinkih neuporabe razponov nad največjim trajnostnim donosom in vseh pomembnih posledicah, pri čemer naj se izogiba togim ali samodejnim zmanjšanjem brez upoštevanja socialno-ekonomskih razmer; poudarja, da je največji trajnostni donos še vedno pomembno orodje za prilagodljivo in odgovorno upravljanje; poleg tega poziva Komisijo, naj od odbora STECF zahteva ustrezne socialno-ekonomske analize za Baltsko

morje;

22. poziva Komisijo, naj vse ocene staležev, ki se uporabljajo za izvajanje prava EU, utemelji na referenčnih točkah za biomaso (B_{MSY}), kot je navedeno v ciljih iz člena 3(1) uredbe o večletnem načrtu za Baltsko morje in člena 2(2) uredbe o skupni ribiški politiki;

23. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da bo upravljanje staležev rib v Baltskem morju vključevalo cilje za obnovo naravne porazdelitve velikosti in starosti znotraj populacij v skladu s členom 2(5)(j) uredbe o skupni ribiški politiki, v katerem je sklic na člen 1(1) okvirne direktive o morski strategiji, s čimer se priznava, da zdrave populacijske strukture prispevajo k reproduktivni sposobnosti, odpornosti staležev in stabilnosti ekosistemov; poziva, naj se oblikujejo kazalniki spremljanja in razvijejo bolj selektivne ribolovne prakse v sodelovanju s sektorjem, s katerimi se lahko zmanjša sistematično odstranjevanje večjih in starejših rib ter bolje zaščiti potencial za prirast staleža;

24. poziva Komisijo, naj za namene izvajanja prava EU, vključno z uredbo o večletnem načrtu za Baltsko morje, ICES zaprosi za znanstveno mnenje, v katerem bodo upoštevani ustrezni okoljski in ekosistemski stresorji v Baltskem morju; meni, da bi bilo treba v tem mnenju med drugim jasno izpostaviti in odraziti tveganja, povezana s trenutnim okoljskim stanjem, medsebojnim vplivanjem kopnega in morja, večjo negotovostjo zaradi podnebnih sprememb in vplivom interakcij med vrstami, vključno z ustreznimi populacijami plenilcev; poudarja, da bi morala biti iz vseh mnenj tudi jasno razvidna posamezna stopnja negotovosti;

25. poziva Komisijo, naj se v okviru obstoječega memoranduma o soglasju posvetuje z ICES, da bo spodbudila redno posodabljanje njegovih tehničnih smernic za pravila o ribolovu in nadaljnje izpopolnjevanje metod ocenjevanja staležev na podlagi neodvisnih znanstvenih meril; ugotavlja, da je pomembno, da ICES pri pripravi mnenja za Komisijo ali države članice uporablja najsodobnejše pristope za Baltsko morje ter da ti pristopi ostanejo znanstveno utemeljeni in skladni s pravnim okvirom EU za ribištvo; se zaveda, da gre pri tem za notranje postopke ICES;

26. poziva Komisijo in države članice, naj na podlagi najboljših razpoložljivih znanstvenih spoznanj začnejo celovito gensko kartiranje populacij nekaterih vrst, ki se v Baltskem morju izkoriščajo v komercialne namene, vključno z atlantskim sledom in papalino, in drugih vrst, ki se izkoriščajo v komercialne namene, ter naj dopolnijo z dokazi podprto svetovanje, da bodo odločitve o ribolovnih možnostih in tehničnih ukrepih bolj informirane; poudarja, da mora te genske podatke v celoti potrditi ICES in jih vključiti v dolgoročne modele za ocenjevanje staležev, preden se uporabijo za upravljanje;

27. poziva Komisijo in države članice, naj pri pripravi odločitev o

upravljanju ribištva v regiji povečajo razpoložljivost in kakovost podatkov o merilih starosti in velikosti zadevnih staležev; poudarja, da bi moralo boljše zbiranje podatkov o teh parametrih podpirati vključitev merila 3 deskriptorja 3 (D3C3) iz okvirne direktive o morski strategiji, kot zahteva člen 3(3) večletnega načrta za Baltsko morje;

28. poziva Komisijo, naj od ICES zahteva, da pripravi podrobno znanstveno analizo sedanjega pristopa EU k uporabi znanstvenega mnenja za Baltsko morje; poziva jo tudi, naj poskrbi, da bo zahtevano mnenje o ravneh ulova v celoti odražalo vse ustrezne pravne zahteve in cilje politike, vključno s cilji skupne ribiške politike iz člena 2; poudarja, da mora Komisija odpraviti morebitne pomanjkljivosti in opredeliti konkretne ukrepe o tem, kako se lahko sedanje razpoložljivo mnenje o ribolovnih možnostih uporabi dovolj previdno, da se izpolnijo vse ustrezne pravne zahteve in cilji;

29. spodbuja Komisijo in Svet, naj zagotovita, da bo določanje celotnega dovoljenega ulova pregledno in bo temeljilo na najboljšem razpoložljivem znanstvenem mnenju in spoznanjih v skladu s cilji uredbe o večletnem načrtu za Baltsko morje in skupne ribiške politike ter v skladu z mnenjem o več vrstah, ki bo temeljilo na ekosistemih, pri čemer se bodo upoštevale interakcije med ribištvom in dolgoročno socialno-ekonomsko stabilnostjo obalnih skupnosti;

30. poziva Komisijo in države članice, naj pri poglabljanju razumevanja ekosistemskega upravljanja v obstoječem pravnem okviru EU, na primer o delujočih ekosistemih, kot je navedeno v členu 5(5), točka (a), okvirne direktive o morski strategiji, upoštevajo ustrezno mednarodno delo in opredelitve, vključno s tistimi iz Programa Združenih narodov za okolje;

Drugi dejavniki, ki vplivajo na ribištvo v Baltskem morju

31. poziva Komisijo, naj pripravi znanstveno utemeljen, usklajen in medsektorski načrt, ki bo obravnaval ključne stresorje, ki vplivajo na Baltsko morje, hkrati pa omogočal vključujoče upravljanje in pomorsko prostorsko načrtovanje, pri čemer naj v ta proces vključi vse ustrezne deležnike in z njimi sodeluje;

32. poziva Komisijo, naj izkoristi priložnost, da v prihodnjem zakonodajnem predlogu akta o oceanih podpre boljše usklajevanje politik ter skladno izvajanje politik, povezanih z morjem in vodo;

33. poziva, naj se sprejmejo učinkoviti ukrepi za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, da bi pravočasno obravnavali tveganja, povezana s podnebjem, ter preprečili vse večja tveganja in stroške zapoznelega ukrepanja v regiji;

34. poziva k nadaljnjemu in učinkovitemu izvajanju okoljske zakonodaje EU, hkrati pa priznava, da so potrebne uravnotežene in izvedljive rešitve za vse prizadete sektorje, da bi obravnavali pritiske na okolje

v Baltskem morju in drugih vodah EU, vključno z onesnaževanjem s hranili iz več virov;

35. poziva, naj se v državah ob Baltskem morju in v vseh povodjih, ki odvajajo vodo v to morje, bistveno bolj vlaga v sodobne čistilne naprave za odpadne vode ter sisteme za zadrževanje in filtriranje onesnaževanja; poudarja, da bodo vsa prizadevanja za izboljšanje kakovosti voda Baltskega morja ostala zgolj deklarativna in neučinkovita, če vodna in kanalizacijska infrastruktura ne bosta celovito posodobljeni;

36. poziva države članice in Komisijo, naj vsak pristop k naravnim plenilcem utemeljijo na znanosti in posvetovanjih z deležniki, vključno s preventivnimi, lokalnimi in ciljnimi ukrepi za upravljanje velikih kormoranov in sivih tjulnjev, pri čemer naj zagotovijo, da bodo vsi sprejeti ukrepi učinkoviti, da bodo izpolnjevali vse pravne obveznosti ter vključevali ustrezno spremljanje, namensko in ustrezno financiranje ter večje sodelovanje deležnikov, da bodo izvedeni ukrepi, vključno z blažitvenimi praksami, kot so odvračilna sredstva ali fizično izločanje, učinkoviti;

37. poudarja, da mora Komisija sprejeti nujne in učinkovite ukrepe v odziv na pritiske, ki jih velike populacije kormoranov izvajajo na staleže rib v Baltskem morju, ter zagotoviti, da so ukrepi sorazmerni, regionalno prilagojeni in se izvajajo z učinkovitimi, ciljno usmerjenimi in lokalno prilagojenimi ukrepi upravljanja, ki temeljijo na najboljših razpoložljivih znanstvenih podatkih, hkrati pa državam članicam omogočiti, da po potrebi uporabijo praktične in specifičnim razmeram prilagojene blažilne ukrepe, da bi učinkovito obravnavale lokalne učinke, s čimer bi podprle dolgoročno trajnost ribištva na prizadetih obalnih območjih;

38. poziva Komisijo in države članice, naj pozorno spremljajo, ali se učinkovito izvajajo ukrepi za obnovo kritično ogrožene baltske pristaniške rjave pliskavke in po potrebi sprejmejo dodatne ukrepe, da bi preprečile glavne vzroke, ki ogrožajo njihovo preživetje;

39. opozarja, da so bile v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja populacije tjulnjev v Baltskem morju na robu izumrtja;

40. ponovno poziva Komisijo, naj predlaga načrt EU za upravljanje velikih kormoranov v ribištvu in akvakulturi v Baltskem morju, ki bo temeljil na najboljšem razpoložljivem znanstvenem mnenju in praksah držav članic, in pri tem upošteva načrt, ki ga je nedavno predlagala svetovalna skupina za evropsko ribištvo v celinskih vodah in akvakulturo (EIFAAC)[22] pri Organizaciji OZN za prehrano in

---

22 https://www.fao.org/fishery/services/storage/fs/fishery/documents/EIFAAC/cormorantsplan/EuropeanManagementPlanforCormorants-April2025.pdf

kmetijstvo, ter prejšnje raziskovalne projekte, ki jih je financirala EU, kot je INTERCAFE[23]; poudarja, da so potrebni preventivni ukrepi, nadomestilo za izgube ter financiranje iz virov EU in nacionalnih virov;

41. ponovno opozarja, da neeksplodirana ubojna sredstva, odvržena v Baltsko morje, resno ogrožajo okolje in varnost; želi spomniti na svojo resolucijo z dne 27. aprila 2021 o ostankih kemikalij v Baltskem morju ter na uspešne projekte CHEMSEA, DAIMON in DAIMON 3; poziva Komisijo in države članice, naj sprejmejo nadaljnje usklajene in praktične ukrepe za sistematično lociranje, ocenjevanje in spremljanje teh nevarnih materialov, da bi dale prednost območjem, ki jih je treba sanirati;

42. poziva države članice in Komisijo, naj skupaj podpirajo razvoj znanstvenih raziskav in izmenjavo dobre prakse o varnih in stroškovno učinkovitih načinih za odkrivanje in odstranjevanje streliva in neeksplodiranih ubojnih sredstev z morskega dna, da bi sprejeli usklajene in obsežne sanacijske ukrepe;

43. poziva Komisijo in države članice, naj začnejo izvajati usklajen, dolgoročen in ustrezno financiran program EU, ki bo namenjen odkrivanju, onesposabljanju in odstranjevanju neeksplodiranih ubojnih sredstev v Baltskem morju;

44. obsoja, da Rusija neodgovorno, netrajnostno in neznanstveno izkorišča staleže rib v Baltskem morju;

45. poziva Svet in Komisijo, naj pri določanju kvot za Baltsko morje upoštevata enostranske ukrepe Rusije; nadalje poziva Komisijo, naj razmisli o ukrepih, s katerimi bi Rusijo prisilili, da kvote uskladi z znanstvenim mnenjem;

46. odločno obsoja vse večjo prisotnost ruske flote v senci v Baltskem morju in njeno nespoštovanje ključnih regulativnih standardov, kar povečuje tveganje razlitja nafte in drugih nevarnosti za okolje; opozarja na morebitno škodo za morske ekosisteme, lokalno ribištvo in zdravje ljudi; je seznanjen tudi s pomisleki, da ruski ribiški proizvodi še naprej prihajajo na trg EU prek obstoječih trgovinskih poti, pri čemer poudarja, da je treba zagotoviti učinkovito odpravo morebitnih vrzeli, ki bi lahko ogrozile cilje omejevalnih ukrepov EU; poziva Komisijo, naj preuči nadaljnje ukrepe za boj proti ruski floti v senci, zlasti v regiji Baltskega morja; poziva k večjemu regionalnemu sodelovanju in strožjemu izvrševanju, da bi ublažili ta tveganja in zaščitili morske vire Baltskega morja; poudarja, kako pomembno je zagotoviti popolno izvrševanje sankcij proti Rusiji;

Pravne spremembe

47. poudarja, da si je treba nujno bolj prizadevati za celostno

---

23 https://www.ceh.ac.uk/our-science/projects/intercafe

usklajevanje politik ter stalen in pospešen napredek pri izvajanju zakonodaje na drugih področjih politike, da bi se izognili zanašanju izključno na ukrepe na področju ribištva ter preprečili nadaljnje socialno-ekonomsko nazadovanje obalnih skupnosti; je seznanjen s prizadevanji v okviru konferenc Naš Baltik; spodbuja nadaljnji napredek v smeri konkretnih rezultatov;

48. poziva Komisijo, naj začne oceno in morebitno revizijo uredbe o večletnem načrtu za Baltsko morje, da bi izboljšala njeno jasnost, skladnost in praktično uporabo ter ocenila njeno uspešnost v zvezi z okoljskimi in socialno-ekonomskimi vidiki; poudarja tudi, kako pomembno je poskrbeti, da bodo morebitne prihodnje prilagoditve okvira ostale enostavne, znanstveno utemeljene in izvedljive za sektor;

49. poziva Komisijo, naj v okviru morebitne revizije uredbe o večletnem načrtu za Baltsko morje oceni in po potrebi predlaga, da se staleži lososa in postrvi kot posebni staleži vključijo v področje uporabe uredbe, kar zadeva prilov;

50. je zaskrbljen, ker je dodana vrednost regionalnega sodelovanja v Baltskem morju nizka, saj je večletni načrt predvsem utrdil obstoječe ali že zasnovane možnosti za sodelovanje; ugotavlja, da so države članice zaradi počasnih postopkov in povečane birokracije, ki spremlja take pobude, podale razmeroma malo skupnih priporočil, kar je zaskrbljujoč znak, da se določbe o regionalizaciji ribiških pravil EU ne uporabljajo za to, da bi ukrepe upravljanja prilagodili posebnostim Baltskega morja; poudarja potrebo po regionalnem sodelovanju med baltskimi državami, vključno z vsemi deležniki;

51. poudarja, da mora učinkovito upravljanje Baltskega morja temeljiti na zaupanju, dialogu in regionalnem sodelovanju med državami članicami, vsemi deležniki, regionalnimi organi, kot je HELCOM, in obalnimi skupnostmi, da bi spodbujali praktične rešitve in izmenjavo znanja;

52. poziva k novemu, regionalno prilagojenemu pristopu k obvladovanju tveganja;

53. poziva, naj se pojasnijo pravila v večletnem načrtu, da bi prepovedali vsakoletno prilagodljivost za staleže pod sedanjo referenčno točko ohranjanja Btrigger iz večletnega načrta za Baltsko morje, kot je trenutno dogovorjeno v Svetu;

54. poziva Komisijo, naj poveča znanstveno utemeljene in sorazmerne ukrepe za upravljanje lososa v Baltskem morju ter zagotovi, da bodo ekosistemski vplivi, ki jih ima ribolov atlantskega sleda, papaline in trske na lososa, ustrezno razumljeni in obravnavani; poziva k okrepljenemu spremljanju in raziskavam v podporo trajnostnemu upravljanju lososa;

55. poudarja, da bi moralo upravljanje ribištva v EU temeljiti na

evropskih izkušnjah, znanosti in regionalnih razmerah; poziva Komisijo, naj predlaga regionalno prilagojena pravila za ukrepe v Baltskem morju, ki jih je treba sprejeti samodejno, kadar ravni staležev padejo pod sprožitvene vrednosti, določene v skladu s previdnostnim pristopom, in ponovno poudarja, da bi bilo treba upravljanje največjega trajnostnega donosa po potrebi dopolniti z ukrepi za razlikovanje ulova glede na velikost in starost; meni, da bi se lahko zgledovali po praksah upravljanja v drugih regijah, kot so Avstralija, Nova Zelandija, Kanada in Združene države Amerike, hkrati pa zagotovili skladnost s pravnim okvirom EU;

56. poziva Komisijo in države članice, naj poglobijo regionalno sodelovanje v skladu s členom 18 skupne ribiške politike;

57. poziva h konkretnim in učinkovitim ukrepom za zagotovitev, da se bodo ribe, ulovljene v Baltskem morju, vse bolj uporabljale za neposredno prehrano ljudi, da bi spodbudili lokalne verige preskrbe s hrano;

58. ugotavlja, da so nekatere države članice v regiji Baltskega morja, kot sta Nemčija in Švedska, uvedle nacionalne ukrepe za omejitev ali prepoved ribolova s pridnenimi vlečnimi mrežami na nekaterih morskih območjih;

59. poziva Komisijo in države članice, naj predlagajo, da se v Baltskem morju v fazi obnove ustavi ribolov z vlečno mrežo za proizvodnjo ribje moke in ribjega olja ter omejijo ekstraktivne dejavnosti na zaščitenih morskih območjih; priznava, da se pristopi po Uniji razlikujejo glede na posebne ekološke, pravne in socialno-ekonomske okoliščine; spodbuja države članice, naj v sodelovanju z deležniki, zlasti ribiškim sektorjem in obalnimi skupnostmi, še naprej razvijajo sorazmerne in znanstveno utemeljene rešitve, da bi izboljšale varstvo morja, hkrati pa zagotovile sposobnost preživetja ribiškega sektorja EU s pravičnim prehodom;

°

° °

60. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.